

Budapest

Magyar Nemzeti Múzeum

DÉLBÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Trg Oslobođenja 3. szám. (Wagner palota.) Telefonszám: 137, éjjel 488. Sürgőnycim: „Délbácska”, Novisad

NOVISAD, 1925 NOVEMBER 14.

SZOMBAT

Előfizetési ára: egy hóra 40, három hóra 120, fél évre 240 és egész évre 480 dinár. Egyes szám ára hétköznap 1:50 dinár, vasárnaponként 2 dinár.

Kritikus a kormány helyzete -- Az összkormány a lemondás előtt -- A noviszádi rendőrség nyilatkozik a leánycsábítási ügyben -- Ujabb részletek a bombarobbanásról -- A budapesti kommunisták ügyét ma fogja tárgyalni a rögtönítelő bíróság

Vitakoznak

neves és érdemes tanítómesterek, még a nagy nyilvánosság előtt is, hogy melyik iskola tud többre tanítani, jobb embert nevelni s melyik tudja az ősi hagyományokat és az új fejlődéseket egyaránt tökéletesebben megérteni. A vita nagyon tanulságos lehet, különösen a vitakozókra. A közönségben, a családokban néma türelemmel nézik az iskolák birkózását. Minden évben új könyv, új tanítási parancsolatok vibrálása, egyensápkák és egyenruhák változatos költségeinek a gondja, új rabságok a gyermekeken és a jövőbeli kilátások új meg új elvétele. Ezt látják odahaza a családok, míg az épületes vita folyik afelől, hogy ki tanít jobban és többet.

Jó asszonytól, jó családaneyától, ki szivibusító és sokszor lemondó hangulatok közt varrogatja, stoppolgatja késő éjjelekig iskolás gyermekeinek a szakadt ruhácskáját, tőle is hallottam vallamit a mai tanításról. Ő is szokott segíteni gyermekeinek az otthoni leckékben, a kikérdezésekben, a megmagyarázásokban. Harminc év előtt a De Gerando Antónia intézetében szerezte hozzá a műveltséget. És ő mondta: „Csodálatos, mennyi új külsőséget diktálnak a gyermekekre, de könyvükben, tanulni valóikban nincs semmi új. Sőt még annyi sincs, amennyit mi tanultunk harminc év előtt”.

És aztán azt mondja tovább: „Igazán elgondolkoztam, hogy ma se tanítanak többet, mint harminc év előtt. Pedig még az én tanuló időmben a vasuti mozdonyt is szinte újságnak láttuk. Mikor az első pósta-automobil előállott, a közönség a csudájára szaladt. Azóta is megszokott jelenséggé lett a repülőgép, a röntgenezés hétköznapi használatba került, a drótnélküli táviratozás és telefonozás körüljárja a világot. Oriási a haladás mindenütt, mindenben. És mégis ma se tanítanak többet, mint harminc év előtt s a gyermekek semmitsem tudnak iskolájuk után megmagyarázni az új haladások titkaiból”.

Igy szól az édesanya, a család, a közönség odahaza, mikor a tanítások avult anyagába beletekinthet. Csak egymásra zsufolt sok tanulni valót lát, ami tulterhes a sok iskolai parancs és egyéb alkalmatlanság miatt, de nem több, nem ad többet, mint csak azt, ami művelődésben harminc év előtt voltak az emberek. Azóta sok minden szárnyaló haladás lett urrá az élet fölött. A gyermekek csak látják, de nem tudják, nem tanítják; nekik a haladást nem tanítják. Pedig állami és társadalmi hatalmak birkóznak az iskola birtokáért s vitakoznak felőle, hogy ki nevel érdemesebb embert. Közben azonban a gyermekek a birkózó felek között kihullanak a haladásból.

A jó asszony eldöntötte a birkózó felek vitáját. Egyiknek sincs igaza.

Kisebbségi nyelvünket védelmezi az, aki új előfizetést szerez a „DÉLBÁCSKA”-nak

A kormány helyzete megrendült

Vukicsevics Velja lemondása az összkormány lemondását vonja maga után

Beogradból jelentik: Vukicsevics Velja közoktatásügyi miniszter lemondása minden valószínűség szerint nem marad elszigetelve. A szkupstina épületében tegnap ugyszólván semmi másról nem beszéltek, mint a közoktatásügyi miniszter lemondása következtében előállott helyzettel. Általános az a vélemény, hogy Vukicsevics Velja csak azért mondott le, hogy ezáltal lehetővé váljék az összkormány lemondása és utána a kormánynak már oly régóta hirdetett újjászervezése. A tegnapi délutáni lapok úgy látszik ennek hatása alatt azt írták, hogy Pasics Vukicsevics lemondása után már csütörtökre beadja az összkormány lemondását. Hivatalos kormány nyilatkozat azonban tegnap este megcáfolta ezt a hírt.

Tegnap délután Sztójadinovics Milán pénzügyminiszter és Szimonovics Milán népjóléti miniszter jelentek meg kihallgatáson a királyi palotában és tárcájuk keretébe vágó ügyekről számoltak be. Pasics miniszterelnököt is várták délután a királyi palotában, hogy beadja a kormány lemondását, estig azonban nem került erre sor.

A minisztertanács tagjai este hat órakor tanácskozássra ültek össze, amelyen a Vukicsevics Velja lemondása által teremtett helyzettel foglalkoztak. Hir szerint a kormány elhatározta, hogy beadja lemondását.

A parlament ülése

A szkupstina tegnapi ülése alatt a pártok elnökei értekezletet tartottak, hogy megegyezést kössenek a parlamenti bizottságok megválasz-

tása ügyében. Az értekezlet azonban nem járt eredménnyel.

A parlament ülése délelőtt tíz órakor kezdődött. Napirend előtt Grizogono Prviszláv független demokrata szólalt fel és kijelentette, hogy pártja a legélesebben tiltakozik Pribicsevicsnek a parlament üléseiről három napra történt kizáratása ellen és tiltakozásuk jeléül ők sem jelennek meg három napig az üléseken. Grizogono nyilatkozata után Pribicsevics hívei mind kivonultak az ülésteremből.

A ház ezután áttért a napirendre, a rokkanttörvény részletes vitájára. Agatonovics és Szimonovics népjóléti miniszter felszólalása után elfogadták a VII. és VIII. fejezetet, utána pedig az elnök napirendi indítványát, hogy a parlament legközelebbi ülését kedden délelőtt tíz órakor tartják meg.

A Lukinics-affér

A Lukinics-affér megvizsgálására kiküldött parlamenti bizottság tegnap délután hosszabb ülést tartott, és ezen megszövegezték mindazokat a kérdéseket, amelyekre Lukinics Edonak válaszolnia kell. Együttal közölték vele, hogy a kérdésekre a válaszokat legkésőbb e hó 17-ig kell megadnia.

Vámmentesség az élelmiszerekre

A parlamenti pénzügyi bizottság tarifaszekciója tegnap délutáni ülésén elhatározta, hogy az élelmiszereket felszabadítja a vám alól. Azt az indítványt, amely a tojáskivitel vámmentessé akarta tenni, egy szótöbbséggel elutasították.

Kommunista puccs készül a bolgár királyság ellen

Párisból jelentik: A Petit Journal szófiai tudósítója szenzációs jelentést küldött lapjának, amelyből az tűnik ki, hogy Bulgáriában újabb véres események bekövetkezéséről lehet tartani. A kommunista agitáció az egész országban a legmagasabb fokra fejlődött és fegyveres kommunista bandák gyülekeznek a főváros köze-

lében, hogy megtámadják Szófiát. A párisi lap jelentése szerint a mozgalomnak az a célja, hogy megdöntse a jelenlegi államformát és eltávolítsa Boris királyt, akít a kommunisták felelőssé tesznek a Cankov kormány erőszakos nralméért.

Az olaszok meg vannak elégedve Nincsiccsel

A politika tegnapi száma azt írja, hogy Antunovics római jugoszláv követ felkereste Mussolinét és sajnálkozását fejezte ki a zagrebi és a határmenti olaszellenes tüntetések miatt. A jugoszláv megbízott közölte a miniszterelnökkel, hogy a kormány nemcsak a bűnösöket fogja példásan megbüntetni, de a hatóságok vezetőit is felelőssé teszi a történetekért és felváltásuk elmaradhatatlan. Az olasz sajtó meg van elégedve a jugoszláv válasszal és még a szélsőséges fascista lapok is azt írják, hogy ez a legszebb elégtétel, amit Olaszország a jugoszláviai olaszellenes tüntetésekért kap-

hatott. Ezzel a hírrel szemben a Vreme egy késő éjszaka Rómában feladott táviratot közöl, amely szerint Bordero beográdi olasz követnek utasítás ment, hogy keresse fel Nincsicset és követelje tőle, hogy a spliti főispán bocsánatot kérjen a spliti olasz konzultól az olaszok megtámadása miatt.

Hogy melyik hír felel meg a valóságnak, azt egyelőre nem lehet megállapítani. Bordero tényleg bejelentette Nincsiccsnek, hogy szombaton fölkeresi. Lehet, hogy ekkor már a kormányától kapott utasítás értelmében fog eljárni.

Bubi-frizura után: swirl

Az új divat a középkori apródok hajviseletéhez hasonlít

Páris. A bubí- és az eton-frizura után újabb divatfrizurát kreált egy párisi hölgyfodrász. A divatfrizura neve swirl. A rue de la Boetie egyik fodrászműhelye előtt hatalmas embertömeg bámulja a kirakatokat. Mi történt? A kirakatban egy közönséges viaszbaba áll, olyan, amilyent tucatjával látunk Páris utcáinak üvegtáblái mögött. De egyszerre csak megmozdul a viaszbaba, lecsukja szeméit, kacér nevetésre huzza szét a száját, feláll és ime, a viaszbabából Páris legszebb leányainak egyike lett. Elsősorban frizurája vonja magára a közfigyelmet, amely, mint a párisiak mondják a jövő hajviselete: a swirl.

Swiri avnyit jelent, mint hullámváz, forrongás és ezt a nevet az új női hajviselet meg is érdemli. Hogy milyen is tulajdonképpen a swirl, azt nagyon bajos volna leírni, elégedjünk meg annyival, hogy a swirl újabb lépcső a nő elférfiasodása felé.

És ha össze akarjuk hasonlítani a történelmi frizurákkal, talán inkább a középkori apródok hajviseletéhez hasonlít, melynek lényege tulajdonképpen olyan, mint a bubífrizuráé, csak hogy nem lesimitva hordják, hanem meglehetősen hullámosan. A görög istenek is ilyen frizurát viseltek. A swirl, annyit elárulhatunk, fölöslegessé teszi a hölgyeknek a borotválkozást, rövidre sem vágják hátul a haját, hanem ferdén fölfelé fésülik, úgy, hogy az arcot egy repdeső hajráma veszi körül.

Kioktatták Romániát,

mert közvetíteni akart a bolgár-görög konfliktusban

London, november 13. Mint a Morning Post értesül, a román kormány, a bolgár-görög bonyodalomban, a közvetítés felajánlásáért igen éles francia megrovásban részesült. Románia ugyanis akkor ajánlotta fel jó szolgálatait, amikor a nemzetek szövetsége már magáévá tette az ügyet. Briand megbízásából most a bukaresti francia követ félreérthetetlenül energikus kifejezések kíséretében hozta Duca román külügyminiszter tudomására, hogy a román közbenjárás sem jogosult, sem időszerű nem volt és hogy a hatalmak közül egyik sem várt a román kormány részéről ilyen fellépést, arról pedig épen nem lehet szó, hogy ezt bármelyikük jóváhagyta volna. Bulgária a maga részéről megállapítja, hogy Romániát sohasem kérte fel közbenjárásra és ezt a közbenjárást nem is fogadta el.

A legjobb minőségű falusi liszt

korpa, kukorica, zab stb. a legolcsóbb árban kapható, díjmentesen házhoz szállítva.

Gausz János, Futoski put 66

1636 Telefon 534. 1—0

APOLLÓ nov. 14—15-én

A newyorki „First National” filmgyár ezidei legnagyobb attrakciója

A boldogság tolvaja

(A Thief in Paradise)

hatalmas filmattrakció az amerikai milliárdosok életéből 6 felvonásban. Főszereplők: **Ronald Colman, Arben Pringle és Dorris Kenyon.**

ODEON nov. 14—15-én

A csavargó törvénye

Érdekfeszítő keleti történet 7 felvonásban.

A TEMPLUMUDVARI BOMBAROBANÁS

Nyolc napi elzárásra ítélték a bombadobókat

Állítólag Gortan József duna-uccai közsőrüist is fel akarták robbantani

A csütörtöki bombarobbanás, amelyről tegnapi lapunkban részletesen beszámoltunk, nagy riadalmat okozott a városban. A detonáció olyan erős volt, hogy a Futaki ut végéig is elhallatszott. Mindenki merénylőre gondolt s az első pillanatban szinte fejvesztetten menekültek a templomudvar és a főtér járókelői, akik a szokatlan harctéri zajtól rettenetesen megijedtek. A „Délbácska” szerkesztőségének telefonja a késő éjszakai órákig volt permanenciában, a kíváncsiak valóságos tömege érdeklődött nálunk, nem e megint a „Délbácska” ellen követtek el merényletet. Miután azonban az érdeklődőket megnyugtattuk, hogy a „Délbácska” azóta kikerült a templomudvari lőtávból, hacsak a merénylő nem vett volna tudomást az időközben történt szerkesztőségi helységváltásról, a kedélyek megnyugodtak.

A bomba különben nem is volt komoly bomba, hanem csak papirosba burkolt lőpor, amely pokoli robajt idézett elő és demonstrációnak volt szánva az olaszok trieszti rombolása ellen. Bijuklics Markó, a „Vidovdan” szerkesztőségi tagja volt megbízva a demonstráció keresztülvitelével. Amikor a rendőrség teljes készenlétben várta az Orjuna által bejelentett esetleges demonstrációkat, Bijuklics a csendes és fényárban uszónak éppen nem mondható templomudvarba osont, ahol a papirbombát felrobbantotta.

A rendőrség tegnap vont a felelősségre a két bombarobbanót és robbanó anyagok tiltott tartása miatt 8—8 napi elzárásra ítélte őket. A

tüntető orjunisták a büntetést azonnal megkezdték.

A tegnapi nap folyamán az a hír volt elterjedve a városban, hogy az orjunisták tulajdonképpen más tervek szerint akarták végrehajtani az olaszellenes tüntetést. Állítólag Gortan József duna-uccai közsőrüist akarták feirobbantani, aki tudvalevőleg olasz nemzetiségű honpolgár, miután azonban a Duna uccában feltűnően nagy számban gyülekeztek a rendőrök, a papirbombát a templomudvarban robbantották fel, hogy ezáltal a rendőrség figyelmét eltereljék a Duna uccától. Ha a rendőrség a templomudvarba rohant volna, az orjunisták időközben végeztek volna Gortán maestróval, ha nem is komolyan, de mindenesetre kellemtlenül.

Gortánnak persze fogalma sem volt, hogy mi készül ellene, mert éppen a „Traviata” nagy áriáját füttyülte, amikor a templomudvari papirbomba felrobbant. Annyira megjéjt, hogy akára fagyott a fütyyszó, a „Traviata” utolsó akkordjai pedig Chopin „Gyászindulójában” foszlottak szét. A nagy ribillió dacára Gortan mesternek kutyabaja sem sem történt. A papirbomba csak demonstráció volt és senkinek még a hajszála sem görbült meg.

A Gortán-féle haditerv különben misztifikációjának bizonyult és Gortán ur boldogan és zavartalanul köszörilte tovább a torkát és a késeit.

A bomba incidens elsimult és a nyolc napi elzárással — lezáródott.

Török kegyetlenkedések a mezopotámiai keresztények között

Egy katolikus érseket elevenen megfőztek — Hat püspököt lemészároltak

A török vallási és nemzeti fanatizmus ismét rettenetes kegyetlenkedésben tört ki. A törökök 8000 ősi, asszír-kaldéi keresztényt deportáltak Törökország belsejébe, de oly emberellen kegyetlenkedések között, melyeket Európának nem volna szabad némán néznie. Ezuttal nem örményekről van szó, akik állítólag veszélyeztettek a törökök jogos hadiérdekeit, itt csupán a vallási és politikai gyűlölet volt a rugó. A „Chicago Tribune” és a „Daily Telegraph” szerint török katonaság vette körül az asszír katolikusok községeit, melyek Mosszul, az egykori Ninive táján fekszenek s éjnek idején rátámadt a lakosságra, kifosztotta a házakat, minden megehetőt megevett, minden elvihetőt elvitt s szétválasztotta a férfiakat s nőket, utnak indítván őket Alki felé.

Sokan a lakosok közül a katonák közelébe megszöktek s angol területre menekültek. Ezek között több pap és muktár (polgármester). A menekültek közül többen eskü alatt tanusították az angol hatóságok előtt, hogy oly kegyetlenségnek voltak a tanui, minőket a modern korban nem tartana lehetségesnek az ember. A merga-i sejk kijelentette: „Isten legyen a tanum s Jézus Krisztus véérére esküszöm, hogy a törökök öt öreg embert, aki kora miatt nem tudott gyalogolni, agyonlőttek, nehogy feltartsák a menetet. Három asszonyt, aki beteg volt, agyonköveztek. Az első éjjel, midőn szabad ég alatt tanyáztunk, hirtelen a török tisztek minden világosságot eloltattak s az összes fiatal lányokat meggyalázták a mezőn. Borzasztó volt a szerencsétlenek segélykiáltásait hallani a sötétben, az ítélet napja nem lehet borzasztóbb, mint amit akkor mi családapák kiálltunk.

A harmadik napon egy anyának eljött az órája: a törökök megvárták, míg gyermeke megszületett, a kisdedit a többi asszonyra bízták, az anyát pedig, mert nem tudott járni, lelőtték. Az ozozani hegyekben 3 férfit s 2 nőt, aki szökni próbált, lelőtték; aztán árván maradt gyermekeiket is megölték. A bajni muktár helyett fia tanuskodott. Atyámat megölték,

mondta, magam alig tudok beszélni. Láttam, amint 4 nővéremet meggyalázták a török tisztek, láttam, amint 12 öregembert és 15 nőt meggyilkoltak. Legalább 30 ama gyermekek száma, akiket, mert járni nem tudtak, egy folyóba fullasztottak. A törökök a brit hatóságok számítása szerint legalább 300 nőt, aggot s gyermeket öltek meg; 200 leányról tudnak névszerint, akiket meggyaláztak vagy a háremtulajdonosoknak eladtak. Gyakran előbb a tisztek töltötték ki rajtuk állati ösztöneiket, azután pedig a közkatonaoknak engedték át őket. Sokan örmekkel üdvözölték ily körülmények között a megváltó halált.

Hogy a tekintélyes angol és amerikai lapok tudósítása, bármily vérlázító, mégsem lehetetlen, kitűnik többi közt abból, hogy a törökök nem először állnak a legújabb korban sem a legsúlyosabb kegyetlenkedés és keresztényüldözés vádjá alatt. Eltekintve a már semmiképp sem tisztázott örménymészárlástól a háboru alatt és után, 1920-ban az asszír-kaldéi katolikus pátriárka maga jött Európába politikai és pénzügyi segélyt kérni a török üldözés áldozatainak. Felemlítette, hogy népe évszázadok óta szenved a török elnyomás alatt s csak újabb időben is egy katolikus érseket elevenen megfőztek, hat püspököt, ötven papot és 50.000 hívőt lemészároltak. Tűrhetetlen, hogy a keresztény civilizáció semmit se tegyen az ázsiai barbárság a mohamedán fanatizmus meggátlására.

Rendelet.

Figyelmeztetem a kerékpár tulajdonosokat, hogy az összes kerékpárok kizárólag a szokásos csengőt szabad használni. Tülkök, trombiták és szirénák használata a kerékpárok szigorúan tilos.

Mindazok, akik e rendelet ellen vétének, a legszigorubbán lesznek büntetve.

Novisád város főkapitányi hivatala 1925. november 4-én.

Mihaldzsics s. k.

KISEBBSÉGEK

(—) Erdélyben a katolikus tanítók ötven százalékát elbuktatták a román tanárok. Az erdélyi katolikus státus néhány nap múlva tartja meg évi közgyűlését, ez alkalomra szomorú statisztikát készített a státustanács a román kormány kulturelles iskolapolitikájáról. Az érettségi és az ötödik osztályos felvételi vizsgálatokkal kapcsolatban a jelentés hosszasan vázolja azokat a visszasságokat, melyek előfordultak. Különösen kiemeli, hogy az érettségi vizsgálatokon csak fizikából, matematikából és kémiából lehetett magyarul felelni, amelyek élénken mutatják, hogy a kormány megnyírtá a kisebbségi iskolák jogait. Jellemző az érettségi rendszerre, hogy a vizsgálatokon a katolikus tanulók 50 százaléka elbukott.

Az államsegély kérdéseiről megemlíti a jelentés, hogy megfolyamodtak az államsegélyt, hivatkozva arra, hogy a katolikus iskoláknak joguk van államsegélyre egyrészt a kisebbségi egyezmény vonatkozó pontjai alapján, másrészt pedig azért, mert a magyar kormány annak idején az összes kisebbségi felekezeti iskolákat államsegélyben részesítette. Az államsegélyt a román kormány 1921-ben beszüntette. Hivatkoztak beadványukban arra, hogy a közterhek viselése ellenében a felekezeti iskoláknak joguk van segélyhez — annál inkább, mert a száz iskolák már kezdettől fogva kapnak segélyt. A miniszter a beadványra adott válaszában kategorikusan kijelentette, hogy államsegélyt nem adhat, mert nincs rá fedezete.

Majd foglalkozik a jelentés a folyó évi tanügyi munkát eredményeivel. Aztán részletesen ismerteti azt a memorandumot, amelyet a katolikus státus a nemzetek szövetsége elé juttatott, az iskolakérdésben, főleg a magánoktatási javaslat ügyében s kifejtették azt, hogy ez a javaslat a kisebbségi egyezményvel ellentétben megsemmisítéssel fenyegeti a kisebbségi oktatást. A jelentés végül kéri a státusgyűlést, hogy adjon felhatalmazást az esetleges további lépések megtételére.

(—) Kétezer erdélyi magyar tisztviselő nyomorog. Erdélyben kétezer olyan magyar tisztviselő él, akik az impérium átvételekor nem tették le a hűség esküt. Ezeknek a helyzetük a lehető legszomorúbb. Az államhatalom a lehető legkegyetlenebbül bánk el velük. Meglepetésszerűen, nyugdíj és minden végkielégítés nélkül estek ki hivatalukból, s egyenesen a nyomorúságba hulltak. A magyar párt igyekezett segíteni rajtuk. Megpróbálta elhelyezni őket különböző magánvállalatoknál. A hatalom ennek is utját szegte. Az esküt nem tett tisztviselőket alkalmazó magánvállalatok kénytelenek voltak lassanként visszalépni a támogatástól. Így esett, hogy ezeket a szerencsétlen embereket mindkét társadalom kivetette magából.

Egyideig az a remény biztatta őket, hogy sikerülni fog a kormányt türelmesebb álláspontra bírni. Már 1922-ben memorandumokkal fordultak minden egyes minisztériumhoz. Az volt a válasz, hogy a nyugdíjtörvény rendezni fogja ezt a kérdést. A megjelölt nyugdíjtörvény aztán egyetlen kitételeben emlékszik meg róluk: nem ismeri el őket. Aztán sorozatos döntések ölték meg a maradék reményt is, hogy végül mégis történik valami kedvező ügyükben. 1923 november 10-én már kimondotta a semmitörvény, hogy „az esküt nem tett tisztviselők nem léptek jogviszonyba az állammal”. A választói törvény pedig ezt mondja: az esküt nem tett tisztviselők sem aktív, sem passzív választói nem lehetnek az államnak. Egy későbbi semmitörvényi döntés azokat sem ismeri el, akik később hajlandók voltak az eskü letételére, sőt le is tették. Ilyen körülmények között aztán igazán nem marad más választásuk, minthogy nemzetközi fórum elé vigyék panaszukat. Most a népszövetségtől várják, hogy igazságot szolgáltasson nekik.

Hirdessen a Délbácskában

A NOVISZÁDI RENDŐRSÉG KÜZDELME A DRÁGASÁG ELLEN

Leszállítják az éttermi árakat

A vendéglősök önként szállítják le az árakat — Egy adag baromfi 25 dinár helyett 19 dinár lesz

Mihalzics Sztanoje rendőrfőkapitány folytatja a drágaság leküzdését célzó intézkedéseit, amelyek már eddig is némi sikerrel jártak. A főkapitány tudatában van annak, hogy nehéz feladat a drágaság ellen küzdeni és ezért intézkedéseivel nem is akar mást elérni, mint némileg csökkenteni az árakat. A kenyér-árak féldináros leszállítását követte a marha és sertésárak egy dinárral való csökkentése. Most pedig a legtöbb panaszra okot adó éttermi árakat akarja leszállítani.

Tegnap magához kérte a novisadi éttermek tulajdonosait és közölte velük, hogy az

éttermi árak ellen sok panasz merült fel s miután ezek jogosak, szükségesnek tartja az árak revízióját. Felszólította a vendéglősöket, hogy dolgozzanak ki javaslatot az árleszállításra vonatkozólag. A vendéglősök azonnal közölték a főkapitánnyal, hogy hajlandók az árakat leszállítani, egyúttal közölték vele azt is, hogy milyen mértékben. Egy adag baromfiért, amely eddig 25 dinárba került, most 19 dinárba fog kerülni. Az új árjegyzéket néhány napon belül a főkapitány elé terjesztik s így valószínű, hogy a jövő héten már olcsóbbak lesznek a vendéglői árak.

Törvény Németországnak a népszövetségbe való belépéséről

Berlin, november 13. A londoni Westminster Gazette diplomáciai tudósítója azt írja, hogy a rajnavideki kormányzatra vonatkozó tárgyalásokban fennakadás állott be. A Tägliche Rundschau évvel kapcsolatban megjegyzi, hogy nem lehet szó arról, mintha a nyugati hatalmak és Németország között, a tárgyalásokban fennakadás következett volna be abból az okból, mert a német felfogás az ellenkező oldal felfogásának nem felelt meg. Ellenkezőleg a tárgyalásokat befejezték, mégpedig oly értelemben, hogy a szerződésből folyó visszahatá-

sokat, még a locarnói szerződés aláírása előtt kötelezőleg biztosították. Bizonyosra vehető, hogy legkésőbb kedden nyilvánosságra hozzák a visszahatásokat.

A Vorwärts jelentése szerint a kormány a következő két törvényjavaslatot fogja a birodalmi gyűlés elé terjeszteni. Először: a birodalmi gyűlés hozzájárul a mellékelve csatolt szerződésekhez. Másodsor: a birodalmi gyűlés felhatalmazza a kormányt a népszövetségbe való belépésre.

Rupert támadja Rassait

A magyar ellenzék egysége — A nemzetgyűlés ülése

Budapest, nov. 13. A nemzetgyűlés mai ülését félhízenegy órákor nyitotta meg Szcitovszky Béla elnök. A költségvetés vitájában ma elsőnek Lányi Jenő szólalt fel. Beszédében többek között kijelenti, hogy csak örülni tud Kléberlsberg kultuszminiszter tegnapi kijelentésének, amely szerint ha a gazdagok nem áldoznak a tudománynak, úgy a törvény fogja őket megadóztatni. Revízió alá kell venni a MÁV. nyugdíjasok ellátását is. Megemlíti azt is, hogy meg kellene adóztatni a gyermektelen házaspárokat is. A mozi és a ponyvairodalom erkölcsromboló hatását preventív intézkedésekkel kell kiküszöbölni. Különben a kormány iránt bizalommal viseltetik és a javaslatot elfogadják.

Ruppert Rezső a liberális sajtónak arra a vádjára válaszol, hogy az ellenzék csödbbe jutott, mert az időközi választásokon nem vett részt. Az ellenzék azért nem vett részt a választásokon, mert például egy hatvani választáson csak pesszimisták és terroristák léphettek fel. (Ruppert Rezsőt az elnök rendreutasítja.) Hosszasan bírálja az ellenzék magatartását, amely különböző okok miatt nem hajlandó résztvenni a kormány elleni egységes küzdelemben. Az egész közvélemény a liberális és a baloldali pártok mellett nyilatkozik meg. (Derült és ellentmondás a ház különböző oldalán.) Az országnak először a politikai szabadságot kell kivívnia. A kormány mindenkinek megbocsát, mindenki visszajöhet, csak Károlyi Mihály nem. Hosszasan foglalkozik a forradalommal. A vérfürdő megakadályozását a forradalmi vezetők erélyességének tudja be. Majd határozati javaslatot nyújt be, amelyben kéri, hogy a nemzetközi közművelődési alapról szóló javaslatot, amely Károlyi vagyonát közművelődési célokra kívánja felhasználni, vonják vissza és a földbirtokreformra használják fel a hatalmas vagyont. Majd Rassay Károlyt támadja. Rassaynak nincs helyes erkölcsi fogalma a helyzetről. A liberálisoknak együtt kell dolgozni a szocialistákkal. Annak idején Rassay maga is ezen az állásponton volt. Majd felemlíti, hogy Rassay a kommunisták bizalmiférfa volt az igazságügyminisztériumban. A liberális egység megszervezése személyi kérdéseken mulik. Felvilágosítást kér a kormánytól arra, vajon meg-

felelnek-e a valóságnak azok a hírek, hogy a nemzetgyűlés mandátumát meg fogják hosszabbítani. A főrendiház-javaslat visszavonását kéri. Hosszasan kritizálja a bíróság működését. Határozati javaslatban kéri az esküdtsték visszaállítását és a kivételes hatalom megszüntetését. Beszéde közben összetűz Lendvai Istvánnal és őt becstelennek nevezi. (Lendvai István: Amíg Ön becületet jelent, addig büszke vagyok a becstelenségemre.) Az elnök Ruppertet rendreutasítja. Az elnök félórás szünetet rendel el.

Szünet után Ruppert a határozati javaslatok egész sorát nyújtja be.

Utána Saly Endre szólal fel és a költségvetés egyes tételeit bírálja. Nem kell állami autót a minisztereknek, mert a miniszterek is járhatnak villamoson.

Az elnök félbeszakítja a vitát és Bud János pénzügyminiszter benyújtja a valorizációról szóló törvényjavaslatot. Utána Rassay Károly szólal fel személyes kérdésben. Kijelenti, hogy két évvel ezelőtt ellentétek támadtak közte és Ruppert között, amikor ő megfogadta, hogy Rupperttel többé nem fog vitába szállani.

— **Agyonütötte feleségét, anyját és fiát, utána pedig öngyilkos lett.** Rimaszombattól jelentik: A Rimavölgyben fekvő Kiszoly községben borzalmas családi dráma történt. Rohács András földműves részegen ment haza. Összeveszett feleségével, fejszét ragadott és azzal súlyosan megsebesítette feleségét. A nagy sikoltozásra berohant az asszony fivére, de alighogy belépett az ajtón, a feldühödött férj nekirohant és egyetlen fejszevágással kettéhasította koponyáját. A megvadult embert ekkor édesanyja akarta megfékezni, de a feldühödött ember saját édesanyját is súlyosan megsebesítette. A rettenetes kiáltozásra berohant a szobába a gyilkos udvaron játszadozó fia. A teljesen önkívületi állapotban levő dühöngő ember a fejszével a fiai felé sujtott és egyetlen csapással megölte. Csak ezután ébredt szörnyű bűnének tudatára, mert mire a rendőrség megérkezett volna egy fára felakasztotta magát.

Olaszország amerikai adósságai.

Washington, november 13. Volpi olasz pénzügyminiszter, aki az Amerikának járó olasz tartozások dolgában megegyezést ért el, a megegyezésről részleteket ugyan nem volt hajlandó elmondani, de megelégedésének adott kifejezést az Olaszországgal szemben szabott feltételek felett. Megállapította, hogy az amerikaiak előzékenysége, a sajtó minden jóslását messze felülmuta. Mint itt hirté jár, az olasz küldöttség az olasz adóssághatóságokkal megkötött egyezményében hozzájárult ahhoz, hogy az adósság teljes összegét 2042 millió dollárban állapítsák meg. Az első öt év alatt az évi törlesztési részlet ötmillió dollár lesz. Ettől kezdve a részlet évről-évre növekszik. A 2042 millió dollárnyi összegbe a kölcsönadott tőke és a mai napig terjedő négy és félszázalékos kamat is benne van.

Washingtonból jelentik: Olaszország adósságainak visszafizetésére 62 évi határidőt adtak. Az első 5 évben Olaszországnak nem kell kamatot fizetni, az ezt követő 10 év alatt a kamatláb 8 százaléka lesz. 1950-től 1980-ig a kamatláb fokozatosan emelkedik míg a legutolsó hét év alatt a kamatláb 7 százalék lesz.

Leányszöktetés után hazakergették a menyasszonyt

Egy különös leányszöktetési eset Bajmokon

Bajmok község háromnyelvű lakosságának magyar és bunyevác fiatalágánál nagyon divik a leányszöktetés, aminek mindig törvényes házasság a vége. Akik el akarják kerülni a költséges lakodalmat, azok megszöktetnek.

A legutóbbi eset egyedül áll a nagyszámú bajmoki leányszöktetések történetében és előreláthatólag csökkenteni fogja ezt a regényes hajlamot.

Pándsity Lájcsó 25 éves bajmoki legény pajtásai körében leányszöktető tekintélyre vergődött. Ő ismerte legjobban ennek a furfangos mesterségnek a fortélyait és nem volt az a nehézség, amin pajtásait át ne segítette volna. Ha kellett éjnek idején a kocsijába fogott és úgy röpitette ismeretlen helyre a szerelmeseiket. Az ő segédkezése vagy tanácsai nélkül az utóbbi időben alig történt szöktetés.

E hó 8-án végre Pándsity Lájcsó is elhatározta, hogy szíve választottját, akinek már régóta udvarol „hazavezeti”, ami a nép nyelvén megszöktetést jelent.

A leány előbb tudni akarta, hogy őt a legény szülei elfogadják-e menyüknék? Dungeny József ment a szülőkhöz bejelenteni az „örömhirt” és rövidesen azzal tért vissza, hogy az anyós alig várja a menyét, de az após tudni sem akar felőle. Pándsity Lájcsó kezességét vállalt, hogy az apját meg fogja békíteni.

Ennyi elővigyázat után a leány végre ráállt a szökésre, ami este 9 órakor ment végbe.

Pándsity Tádéné, az anyós szeretettel a keblére ölelte egyetlen fia mátkáját, sajátkezüleg azonnal kontyot kötött a menyének és az ilyenkor szokásos „kiséretet” másnap reggel 8 órára lakodalomra hívta meg, amelyen a szomszédok is megjelentek.

Délben amikor a vendégek szétszéledtek, az új pár kiment a tanyára a leány szüleinek a beleegyezését is kikérni, amit meg is kaptak. Azt hitték a fiatalok, hogy most már boldogságuknak mi sem állja az útját.

Amikor estefelé visszaérkeztek a tanyáról, akkor érte csak őket a legkínosabb meglepetés. Az új menyecskét most már nemcsak Pándsity Tádé az após, hanem az anyós is ellenséges idulattal fogadta.

Rövidesen megjelent az orvos és a boldog egynapos új férjet „gyógykezelés” alá vette.

A következő nap, vagyis 10 én Pándsity Tádé kocsiára pakolta a menyét és hazaküldte szüleihez.

Pándsity Tádé mindenfelé azt a hirt terjeszti, hogy egyetlen fia Lájcsó, a leányszöktetési szakértő „nem volt észnél” amikor a leányt megszöktette, noha a szeme közé nevetnek,

mégis erősíti azt a dajkamesét, hogy a fiát bájtallal megittatták...

A tulajdonképeni ok az, hogy a különben takaros és szorgalmas leány nem oly gazdag, mint amilyent Pándsity Tádé menyéül szeretett volna.

Most hogy a 2 napos asszonyt elkergették Pándsity Lájcsónak „meg jött volna az esze” de nem mer még az utcán sem mutat-

kozni, mert az apja meggondolatlan híresztelése után már most „elmebajosnak” csufolják.

Igy sült visszafelé a csunya fegyver. Ebből a tanulság az, hogy mégis csak legokosabb annak rendje és módja szerint férjhezmenni, de ha már a lány minden áron szökni akar — mint a mostani szomorú eset mutatja — legyen előbb tisztában — az apósával is ne csak az anyósával.

BONYOLÓDÍK A NOVISZÁDI KISLEÁNYKERESKEDELEM REJTÉLYE

Öreg urak és kisleányok Novisadon

Hivatalos kommunikét adott ki a noviszádi főkapitányság — A kommuniké nem említi meg a botrányban szereplő egyének neveit — Tovább folyik a vizsgálat

A „Délbácska” tegnapi cikke, amely a lehetőség szerint minden részletre kiterjedően ismertette egy futaki származású kerítőnő noviszadi üzemeit, érthető konsternációt keltett Novisadon, amelynek közönségét ebben az ügyben addig sem a hatóságok, sem a sajtó nem tájékoztatták. A „Délbácska” ebben az ügyben kötelességszerűleg mindent megirt, amit kétséget kizáróan megtudhatott. A leglelkiesmertelesebb újságírói munka sem volt elégséges ahhoz, hogy ebben a bonyolult ügyben világos képet adjon, s a hatóságok titkolódzó magatartása után még ma sincs módunkban a valóságos helyzet feltárással lehetetlenné tenni azoknak a rémhírterjesztőknek munkáját, akik ezzel a botrányos ügygel kapcsolatosan képtelennél képtelenebb nirekkel izgatják nemcsak a szülőket, de a város egész közvéleményét is. Már az első percben sem osztottuk a rendőrség felfogását, amely szerint erről az ügyről írott minden sajtóközlemény csak a helyzet elmérgesítésére alkalmas. Miután az volt a meggyőződésünk, hogy a szállongó, valóságos rémmesék közepette a valóságos helyzet feltárással kell a közhangulatot lecsillapítanunk, mindent megirtunk, amit erről az ügyről megtudhattunk. A „Délbácska” közlésének hatása alatt a rendőrség is engedett merev és elzárkózó álláspontjából, s ma délután Mihaldzsics Sztanoje rendőrfőkapitány a következő rövid kommunikét bocsájított ki:

„Egy névtelen feljelentés alapján a rendőrség Never Mária futaki lakost letartóztatta. Nevert azzal gyanúsították, hogy honoráriumok fejében egyes beteges hajlamú férfiak részére kiskorú leányokat kerített. A letartóztatott Never

Máriát az államügyészségnek adtuk át (további eljárás végett. Ezzel az ügygel kapcsolatban egy helybeni női iskolában intern vizsgálat folyik, mert valószínű, hogy Never Mária ennek az iskolának egyes növendékeit igyekezett elcsábítani. Az eddigi vizsgálat szerint megállapítást nyert, hogy ezeknek a beteges hajlamú embereknek brutális kísérleteiről van szó, ami azonban nem járhat súlyosabb következményekkel a szóbanforgó női iskola közkerkölése szempontjából. Novisad, 1925. szeptember 13. Mihaldzsics Sztanoje, főkapitány.”

Mi van a bűnösökkel és mi van a vizsgálattal?

A főkapitányság által kibocsátott szűkszavú kommuniké erre a kérdésre nem ad választ. A diplomatikus hangon megfogalmazott irás ezt a kérdést nem érinti, dacára annak, hogy a letartóztatott kerítőnő névszerint megnevezte azokat a noviszádi urakat, akik kedveskedéseikkel bölcs óvatossággal táncoltak el a szemérem elleni vétség és a liliomtiprás bestialitása között. Az ügyészség nem ad felvilágosítást, a rendőrség pedig a kommuniké után is begombolkozik, a város közvéleménye pedig találgatja a szóbanforgó urak neveit. A közvélemény gyanúsítgat, érdeklődik, s ártatlanokat vádol. A „Délbácska” szerkesztősége ismeri a kerítőnő által megnevezett összes neveket. A közléstől azonban egyelőre eltekintünk, s megvárjuk, amíg az illetékes hatóságok is elérkezettnek látják az időt arra, hogy ebben a botrányos ügyben a valóság feltárással elejét vegyék az alaptalan gyanúsítgatásoknak és a felelőtlen találgatásoknak.

Statáriális bíróság elé kerülnek a budapesti kommunisták

Tegnap délután hozták a határozatot és már ma délelőtt lesz a tárgyalás

Budapest, nov. 13. Váratlan fordulat történt ma a kora délutáni órákban a Rákosi Mátyás és társai kommunista lázadása ügyében. A büntetőtörvényszék elnöksége intézkedett, hogy Rákosi Mátyás és társai bűnügyében a statáriális tárgyalást holnap délelőtt tíz órakor kezdjék meg. A statáriális főtárgyalást Langer Emil a büntetőtörvényszék elnöke vezeti. A vádat Miskolczy Agost dr. királyi ügyész képviseli.

A vádlottak padjára holnap délelőtt Rákosi Mátyást, Weinberger Zoltánt, Tóth György né szül. Haman Katót és Göögös Ignácot ültetik. Értesülésünk szerint a statáriális főtárgyalás két napig fog tartani. A büntetőtörvényszék elnöke a délutáni órákban utasítást adott a nagy esküdtzéki terem rendbehozatalára és kitisztítására.

Painlevé a gyarmati háborúról

Páris nov. 13. A szenátus külügyi bizottságában Painlevé miniszterelnök jelentést tett a szíriai eseményekről. Közölte, hogy júliustól novemberig Damaszkuszban a sajnálatraméltó eseményeknek 110 francia, illetve európai tiszt és katoná esett áldozatul. Ez a szám tehát nem olyan magas, mint ahogy bizonyos hírek propaganda céljából állították. Hasonlóképp tuzoltak azoknak a katonai rendelkezéseknek tekintetében, amelyeket a franciák végrehajtottak, hogy Damaszkuszban a francia és szíriai lakosság biztonságát biztosítsák. A miniszterelnök után Briand jelentést tett a locarnói szerződés eredményeiről. Ezt a szerződést a béke és az európai összetartás szellemében irták alá. Megbízható rendszert állít fel a biztonságra és a háború elleni kölcsönös segélynyújtásra. Távolról sem jelenti a versailli szerződés módosítá-

sát, sőt ellenkezőleg, fokozza Franciaország hátaírainak biztonságát. A biztonsági szerződés megalkotásában kizárólag a békét tartották szem előtt. A szerződést olyan szellemben szerkesztették meg, amely megkönnyíti a közeledést és a tegnap még ellenséges országoknak lehetővé teszi, hogy teljes bizalommal dolgozzanak együtt Európa békéjének megszervezésére.

Küldje be előfizetését!!

Tisztelettel felkérjük a vidéki, hátra ékban levő előfizetőinket és viszontelárúsítóinkat, hogy az egyidejűleg megküldött felszólításunkon jelzett összeget forduló postával utalványozni sziveskedjenek, nehogy a lap további küldését kénytelenek legyünk beszüntetni. Teljes tisztelettel

„Délbácska” kiadóhivatala.

Kakaóbombák

Valamikor Budapesten volt aktuális a kakaóbomba. Amikor Rassay képviselő annak idején egy bombakülaeményt kapott a lakására, a rendőrség másnap kisütötte, hogy a bomba — kakaóbomba volt. A kakaóbomba most Novisadon is aktuális lett. Amíg egyes kéjencek kakaóval etették a csitri lányokat, ugyanabban a pillanatban egy bomba robbant a templom udvarban. Tehát kakaó meg bomba is. Mondja még valaki, hogy nem vagyunk világváros. A kakaó eset is úgy hatott mint a bomba, pedig csak ártatlan kakaódelutánokról volt szó. Zene és simmy nélkül, annál több „csók”-oldéval. Még jó, hogy nem szafaldéval etették a kis prücsköket. Azóta már meg is alakult az Ingyen kakaó egyesület, amely határozott kulturmissziót végez. A kakaódelutánokon ugyanis nemcsak kakaózni, hanem fösteni és fényképezni is tanulnak a hölgyek. Felvételeket csináltak és falra festették az ördögöt. Illetékes helyről nyert információ szerint legközelebb egy nagyszabású „kakaó behozatali” r. t. alakul Novisadon, amely Hollandiából fogja hozatni a finom csemegét. A konzorcium érintkezésbe lépett a telepi tehennel is, amelyek tudva-levőleg bőséges tejet szállíthatnak a kakaó zsurokra. Mert a kakaó bizony csak tejjel jó és a jóképi telepi fejőstehenek bizonyára nem fognak jukarkodni a nemes cél érdekében. Csak azt nem lehetett még hátróztatottan megállapítani, vajjon a tehenek vagy az urak lesznek-e az alkalmasabb fejőstehenek. Ezen a ponton még megoszlanak a vélemények. Oszlásnak indult hajdan erős fejős. Nincs már konjuktura, csak csokoládé kakaó és piktura. Az Ingyen kakaó egyesület mindenestre zajos multra tekinthet vissza. A bombarobbanás ugyanis olyan hatalmas csattanást okozott, hogy önkéntelenül is a kakaót jutatta eszünkbe.

Milyen ricsajt is okozhat egy ilyen kis bomba, csak azt nem tudom, vajjon a kakaótól vagy a bombától léptek fel azok a bizonyos színváltozási tünetek. Mert a bomba bombának bombája bombaszitikus bomlással bomlott szét a bombás bombák bombájában. Ilyenek ezek a kis bombák. Még akkor is kellemetlenek, ha történetesen kakaóporral és nem puskaporral töltik meg a papirzacskót. Robbannak és robbantanak. A kakaóbombák. Bombásan mulattam rajtuk. K. A. (kao)

1925. November 14. Szombat

Római katolikus: *Jozeft vt.* Protestáns: *C. 24. Klem.* Gör.-keleti: (nov. 1.) *Nov. Kozma.* A nap kel reggel 7 óra 4 perckor, nyugszik 4 óra 24 perckor. A hold kel 4 óra 24 perckor, nyugszik 3 óra 57 perckor. Nemzeti Színház: Sonjkin úr főnyereménye. Apolló mozi: A boldogság tolvaja.

Időjárás: (A petrovaradini katonai meteorológiai állomás jelentése). Országunkban továbbra is változó, mérsékelt hűvös marad az idő. A szelek keleti irányúak lesznek, helyenként 8—10 méter sebességűek. A felhőzet általános marad, köddel és némi esővel, de a havazás még nem ér el hozzánk. A hőmérséklet süllyedni fog, de dér nem lesz.

— **A vatikáni missiók kiállítás sikere.** A vatikáni missiók kiállítás látogatottsága egyre növekedik. A megnyitástól, 1924. decemberétől szeptember végéig a kiállítást 543 000 személy látogatta. Januárban még csak 20 290 látogatót számlált a kiállítás; ez a szám azonban hónapról-hónapra növekedett s májusban már 91 484-et ért el. A nyári hónapokban némi csökkenés állt be: június 57 240, július 33 006, augusztus 52 423 látogatót mutatott fel. A rekordot szeptemberben érték el 134 806 látogatóval. Napok szerint a legtöbb látogatás szeptember 12-re esett 6306 látogatóval, ezután következtek április 23-án 6122 és augusztus 16-án 5245 látogatóval.

— **Operett estély a Wagner pincében.** Ember Dezső zenekara szerdán, november hó 18-án nagyszabású operett-estélyt rendez a következő műsorral: 1. Sidney Jones: A gésák. 2. Offenbach: Szép Heléna. 3. Ascher: Offensége keringőzik. 4. Lehár: A vig özvegy. 5. Strauss: Varázskeringő. 6. Fall: Az elvált asszony. 7. Jakobi: Leányvásár. 8. Goldfaden: Sulamit. 9. Huszka: Lili báróné. 10. Kálmán: Tatárjárás.

— **A „Fruskagora” turista egyesület kirándulása.** A „Fruskagora” turistaegyesület vasárnap november 15-én kirándulást rendez a Fruskagorára. Az irányt dr. Vucskovics Nikola fogja megállapítani. Indulás a kamenicai hajóval reggel fél 7 órakor. A kirándulást kedvezőtlen idő esetén is megtartják.

— **Uj római muzeum.** Róma városa az egykori porosz követség palotájában, a Palazzo-Caffarelli-ben, új capitoleumi muzeumot rendezett be, melyet Mussolini-muzeumnak fognak nevezni.

— **Az apostoli paloták uj mestere.** Az apostoli paloták mesterének hivatala Lepidi Albert dominikánus halálával megüresedett. Ez a fontos hivatal, amelyhez tartozik többi közt az egyházi könyvcenzúra gyakorlása minden Rómában megjelenő könyvre nézve, régi hagyomány alapján mindig dominikánussal töltetik be. A Szentsek P. Lepidi utódjául P. Sales Márk dominikánust nevezte ki, aki ezidőszent a svájci Freiburgban a katolikus egyetemen a dogmatika tanára.

— **A Vatikán amerikai kölcsöne.** A Vatikán ujjáépíti a Propaganda kongregáció épületét, a missiók központját. E célra egy newyorki bank rendkívül előnyös kölcsönt ajánlott fel a pápának. Az építkezés így meg is indult. Egyes lapok azon közlése, hogy a pápa megvásárolta volna azt a területet, mely a Vatikánt a tengerrel összeköti, nem felel meg a valóságnak.

— **U keresztény régészeti intézet Rómában.** A pápai tudományos intézetek száma Rómában rövidesen igen jelentékeny intézménnyel fog szaporodni: XI. Pius elhatározta, hogy a keresztény régészettudomány ápolására külön tudományos intézetet létesít. Az intézet megszervezésében többek közt részt vesz Kirsch német egyetemi tanár, a keresztény őstörténelem egyik nagynevű művelője. A pápa, aki maga is hivatásos történész, a legnagyobb érdeklődéssel foglalkozik a tervnek minden legkisebb részletével. Kétségtelen, hogy a római archeológiai intézet hamarosan a világ legtekintélyesebb ilyen irányú intézményei közé fog tartozni.

— **Meggyilkolták a szófiai polgármestert.** Szófiából jelentik: Madjarov polgármester tegnap reggel meggyilkolta a városi fürdő igazgatója, akit a polgármester elmozdi-

tott állásából. A fürdő igazgatója a tett elkövetése után öngyilkosságot követett el. A dráma távol áll minden politikai vonatkozástól.

— **A legelőkelőbb összeköttetés.** Két anya találkozik az uccán.

— Hallotta már, hogy a leányom legujabb idő óta a legelőkelőbb novisadi körrökkel tart fenn összeköttetést?

— Hogyhogy?

— Kezelőnő lett a telefon központban.

— **Száz vagon gabonát loptak egy román állomás alkalmazottai.** Bukarestből jelentik: Az államvasutak igazgatóságához számos feljelentés érkezett, hogy a kocsiszállítmányokat nemcsak megdézsmálják, hanem egész kocsirakományokat hamisított fuvarlevelek segítségével más állomásokra irányítanak és egész kocsirakományok illetéktelen kezekbe kerülnek. A megindított nyomozás során kiderült, hogy Stitila állomáson különböző fuvarlevél manipulációval eddig száz vagon gabonát és öt vagon ecsetet loptak el. Számos vasutas letartóztatott.

— **Eltűnt egy angol buvárnaszád.** Londonból jelentik: Az „Atlante” hajó had fő parancsnoka közölte, hogy hétfő reggel eltűnt M. I. buvárnaszád, amelyen 60 ember tartózkodott.

— **A spanyol direktórium elleni összeesküvés részletei.** Londonból jelentik: A lapok jelentése szerint a londoni spanyol nagykövetség táviratot kapott, amelyben megerősítést a jelentést, hogy a Primó De Rivera kormányzatának megbuktatására összeesküvést készítettek elő. A távirat a következőket tartalmazta. Néhány tábornok és tartalékos tisztakik előzőleg már fegyelmi büntetéseket szenvedtek, arra az eredménytelen kísérletre vállalkoztak, hogy az államok között lázadást szítsanak. Az összeesküvést maguk a katonák köztölték a hatóságokkal.

— **Aradás az egész országban.** A utóbbi napok esőzései következtében Szlovéniában és Horvátországban az összes hegyi patakok és folyók erősen megáradtak. Zagrebban olyan esőzés volt csütörtökön, hogy a felsőváros határában levő utcák mind víz alá kerültek. A Lascina patak kilépett medréből csütörtökön és elöntötte a Megiasnja utcát, a Száv környékén is számos utca víz alatt áll. A legnagyobb veszedelem azonban még nem mutatkozott fel, mert a Száva legmagasabb vízállását csak mára várják. Vrapcse falunál a Száva is kilépett medréből és elsodrálással fenyegeti a vasuti hidat. Az összes vonatok csak nagy késéssel futnak be a zagrebi állomásra. A Zagreb—Ljubljana közt közlekedő vonatoknak Karlovácon át kell menniök, mert a rendszeres vonalon az áradás miatt nem közlekedhetnek. Boszniában is több patak lépett ki medréből és tetemes károkat okozott. Tegnap azonban már elmúlt a veszedelem, mert a Drina vizállása két méterrel esett. A Szarajevó—Bród vonalon az 55. kilométer-jelzőnél kisiklott csütörtök reggel egy személyvonat mozdonya és négy kocsija, mivel az árvíz megrongálta a töltést. Emberéletben nem esett kár. Trieszt környékén is nagy károkat okozott az árvíz. Grádskánál elvitte a hatvan méter hosszú hidat. Gráci jelentések szerint a tartós esőzések következtében több patak kilépett medréből. Ehrenhausen és Marburg között a déli vasuton a forgalom gátcsuzamlás miatt három óra hosszúra szakadt. A fehringi vonal mentén sok szántóföld víz alatt áll.

E hó 18-án kezdődnek az APOLLÓ-ban a filmművészet legnagyobb csodája:

A TIZ PARANCSOLAT

előadásai. — Mindkét rész egyszerre. — 3 órás előadások. — 50%-al felemelt helyárak. — 2 előadás naponta: 5 és 1/2 9 órakor.

Jegyekről gondoskodjon idejében! — Jegyelövétel az APOLLÓ irodájában naponta 9—12 óráig.

— **Berlinben havazik.** Berlinből jelentik: Tegnap éjjel Berlin és környékén nagy havazások voltak, amely még ma reggel is tovább tart. A hőmérséklet néhány fokkal a fagypontra alá süllyedt. A rajnai-vezütföldi vidékén szintén erős havazást és hó süllyedést jelentenek.

— **Uj repülési világrekord.** Burgetből jelentik: Bossoutrot repülő négy tonnányi megterheléssel új világrekordot állított fel, időtartalom és magasságra. Bossoutrot ötven méter magasságra mellett két óra tizenkilenc percig tartotta a levegőben maradni. Az eddigi rekordot Harry amerikai repülőgép tartotta, négyezernégyezerhatvanhárom (4363) méter magasság és egy óra negyvenkét perc időtartalommal. Bossoutrot repülőgép négy motorral volt felszerelve, amely összesen ötszáz lóerőt szolgáltatott.

— **A román katonaság élelmezését megjavítják.** Bukarestből jelentik: A hadügyminisztériumban tartott értekezleten elhatározták, hogy a katonai legénységi élelmezési díjat napi 14 lejről 19 lejre, az állatok élelmezési költségeit pedig napi 30 lejre emelik fel. A tisztek fizetését negyven százalékkal szándékoznak felemelni, ebben a kérdésben azonban még nem jött létre végleges megállapodás.

— **Borzalmas vasuti katasztrófa Amerikában.** Newyorkból jelentik: A Washington-Sant Louis-i gyorsvonat teljes sebességgel beleszaladt a Washington-Newyorki gyorsvonatba. Az utóbbi gyorsvonat három utolsó hálókocsija darabokra tört, a másik vonat kocsijai is megrongálódtak. Az eddigi megállapítások szerint tizenkét halottja és ötven súlyos sebesültje van a borzalmas vasuti katasztrófának.

— **Szélhámos irók és kritikusok neveivel.** Budapestről jelentik: A főkapitányságon bejelentették, hogy Schäffer István 24 éves foglalkozás nélküli fiatalember, anyjának lakásából hétfőn eltűnt. Amikor Villányi Andornak a „Királynőm meghalok értem” című darabját adták a Magyar Színházban, egy idősebb nő felültetett azzal, hogy ő Villányi Andor Házasságot is ígért neki és előleget vett fel a házasságra. Utána Farkas Imre nevével élt vissza és hosszas utánjárás után a Margitszigeten leleplezték. Nem jelentették fel, mert megígérte, hogy felhagy szélhámoskodásával. Alig néhány hónap múlva Földi Mihályként szerepelt, azonban ismét leleplezték. Legutóbb Kárpáthy Aurélnak az ismert kritikusnak nevével élt vissza. Grün Bertalan ügyvédnek azt mondta, hogy ő Kárpáthy Aurél és kérte, hogy válassza el feleségétől, Tóth Böske színésznőtől. Az ügyvéd felült a szélhámosnak, mert az előtte telefonált — valószínűleg a levegőbe — Kárpáthy nevében a Nemzeti Színház egy fiatal tagjának. Az ügyvéd azzal vált el tőle, hogy hozza magával az iratokat. Közben az ügyvéd az egyik hetilapban látta Kárpáthy Aurél fényképét, mire telefonált a színház kritikuskának, mert sejtette, hogy szélhámos van dolga. Személyazonosság alapján megállapították, hogy az ál Kárpáthy Schäffer István. Előállították a főkapitányságon, ahol beismerte szélhámosságait, de hangoztatta, hogy ezekből neki semmi haszna nincs, csupán beteges hajlamait követi. Schäffer legutóbb — mint elmondotta, — egy budapesti író nevében P. J. nevű hölgynek házasságot ígért. Most Schäffer István özvegy édesanyja bejelentette, hogy fia hétfőn eltűnt és a család attól tart, hogy öngyilkosságot követett el.

— **Megszüntetett eljárás.** Néhány nappal ezelőtt megírta a Délbácska, hogy a rendőrségen eljárás folyik dr. Bugarszki Milan ellen. Mint most a rendőrségről értesülünk, Bugarszki Milan dr. ellen megszüntették az eljárást, mivel semmi büntetőcselekményt nem követett el.

— **Hóvihar Sziléziában.** Boroszlóából jelentik: A Bresslauer Neueste Nachrichten szerint Glatz vidékén, ugyisint az Óriás hegységben és az Eulen hegységben huszonnégy óra óta olyan heves hóvihar dühög, hogy a vasuti forgalmat csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudják fenntartani.

MOZI

Hatvanezer ember kíserte utolsó útjára Max Lindert és feleségét

Chaplin, a nagy vetélytárs is elküldötte koszorúját.

Max Lindernek a tragikus véget ért művésznének és feleségének temetése impozáns keretek között folyt le. A világhírű filmkomikust körülbelül hatvanezer főnyi tömeg kísérte a Pere Lachaise temetőben levő sírjához. Az első virágokkal borított kocsin Max Linder feleségének, másodikon magának a művésznének koporsója volt elhelyezve s ezután még két virágos kocsit következett, amelyeken a világ minden részéből érkezett koszorúk voltak felhalmozva. A közönség között ott voltak a legnagyobb előadóművészek és körülbelül kétszáz filmszínész. A koporsót a sírhoz a világ négy filmnagysága vitte. A kíséző moziszínészek kezében egy-egy fehér krizantém volt, amelyet az egyházi szertartás után reádobtak a koporsóra és azt virágerdővel barították el. Az amerikai nagy filmtelpekről Hollywoodról és Los Angelesből távirati uton rendeltek koszorúkat. Nagy feltűnést keltett Max Linder riválisának, Charlie Chaplinnek koszorúja, amelynek felírása Max Lindert a legnagyobb komikusnak nevezte. A nagy amerikai rendező Griffith, Paul Wegener, Asta Nielsen és Henry Porten szintén koszorút küldtek kollegájuknak. A temetés napjának estéjén Páris minden mozijában már vetítették a temetést. Amikor ezt megelőzőleg az elhunyt művész arcképe jelent meg a vásznon, a közönség a gyász jeléül felállott.

A „Film”, Tokin Boskó filmlapjának második száma most jelent meg érdekes és bő tartalommal. A lap a „Tizparancsolat” című óriás filmből közöl érdekes illusztrációkat.

Kertész Mihály most ünnepli mozirendezői tevékenységének tizéves jubileumát. A kiváló és világhírű rendező kezdetben színész volt a budapesti Vigaszínházban és 1912-ben lépett a moziszínészi pályára. Első filmjét 1915-ben rendezte a Sascha filmgyárnál. Legkiválóbb alakításai: Sodoma és Gomorra, A fiatal Medardus, A sarlatán, A rabszolgák királynője és Le bijou de Paris. Két évvel ezelőtt Lucy Dorraine filmművésznőt vette el feleségül, de a házastársak a múlt évben elváltak.

Prágában egy nagyszabású film muzeumot alapítottak, amelyet vasárnap nyitottak meg nagy ünnepélyek keretében.

Az amerikai filmtröszt egyik legkiválóbb egyénisége Zukor Antal, aki magyar származású. Ezidőszert a Paramount filmgyár egyedüli tulajdonosa.

Menjou francia filmművész legközelebb egy új filmben lép fel. A darab címe „Elvesztette a feleségét.” Menjou mellett Grete Niessen játssza a női főszerepet.

Az orosz szovjet kormány megengedte, hogy Puskin műveiből nagyobb szabású film-darabokat rendezhetnek a moszkvai mozivállalatok.

Beatrice Joy, a „Tizparancsolat” híres hősnője Bern Paul „Dressmaker from Paris” című hatalmas mozidarabban fog legközelebb fellépni.

Rudolf Valentino kilépett a Paramount kötelékéből. Valamennyi újabb szerepeit Cortez Ricardo vette át.

Nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, miszerint Pola Negri férjhez ment volna Rod la Rocqua moziszínészhez.

Olvassa a Délbácskát!

IRODALOM

„Vijenac”. A legnépszerűbb és legrégebbi horvát irodalmi szemle a „Vijenac”, amely Zagrebban jelenik meg. A „Vijenac” egyik munkatársa tegnap Novisadra érkezett, hogy a szemlért szélesebb körökben is népszerűsítse. A kiváló szemlért a legmelegebben ajánlhatjuk horvátul beszélő olvasóinknak. A szemle a „Vijenac” szerkesztőségében Zagreb, Medulicseva ulica 34 rendelhető meg.

SPORT

Biróverések

Készakarva elhallgattuk eddig a Vajdaság különböző sporttelpein az utóbbi hetekben végbement botrányokat, mert ilyen esetek szelöltetése semmiképp sem előnyös az ország futballsportjának jó hírére. Minthogy azonban ezek a botrányok lassacskán országos hírre vergődnek, elrettentő példa gyanánt jónak látjuk ismertetni azokat a novisadi sportközönséggel.

Somborban a Bácska—Sombori Sport bajnoki mérkőzés végén az öltöző felé tartó Csajági bírót egy néző tetteg inzulálta. Az inzulatnak állítólag az volt az oka, hogy Csajági, aki egyébként kifogástalanul vezette a mérkőzést, a Bácska kapuja előtt álldogált, amikor a somboriak egy lövést küldtek a Bácska kapujára. A lövés, amely kiegyenlítést jelentett volna, biztos gólnak látszott, de visszapattant Csajágiról és ezzel természetesen Sombor elesett a kiegyenlítéstől és elvesztette a mérkőzést.

A másik botrány Becskerekben játszódott le. Ott meg a helybeli csapat súlyos vereséget szenvedett az ott játszó verseciektől. A hazai közönség közaportól és a megbotozástól alig lehetett megmenteni a kitűnő Jokszicot.

Sokan mosolyogni fognak, amikor ezeket az eseteket olvassák, mások meg talán sajnálkozással megállapítják, hogy miért nem vigyáznak jobban a mérkőzést vezető bírók. Kevesen lesznek azok, akik arra gondolnak, hogy mind a két bírót, hivatásának teljes tudatában és a pártoskodásnak vagy részrehajlásnak még a gondolatától is mentesen állott ki a mérkőzésre. Hibáik emberi gyarlóságon alapulnak, amelyek sokkal enyhébbek, mint a közönségé, mert mi lenne akkor, ha a bírók a közönség vagy a játékosok példájára minden elhibázott paszt, rossz védést, vagy gorombaságot épp olyan hangos kritikával illetnek, mint amilyen a közönség és a játékosok az ő cselekedeteit bírálják? Hamarosan rájövönnek arra, hogy bizony sokkal több a hiba a közönségben és a játékosokban, mint amennyi a sokat ócsárolt bírókban.

Most is így lesz. A bírók, mert ideális erkölcsi alapon állanak, elégtételt kapnak, de a botrány tovább nő az általános sport nagy hátrányára és erkölcsi igazságszolgáltatásával súlyos ítéletet mond a botrányokban szereplő közönségre és játékosokra.

Atlétikai szakosztályt alakít a Radnicski. A törekvő fiatal egyesület várakozáson felül jól szereplő futballcsapatának sikerei arra késztették az egyesület vezetőségét, hogy most már az atlétikai szakosztályát is megalakítsa. A pénteki ülésen mondták ki a szakosztály megalakulását, amely bizonyára jó anyagot nevel az elhanyagolt novisadi atlétikának.

Elhalasztották a vasárnapi Jugoslavia—BSK bajnoki mérkőzést. A beogradi futballderby vasárnapra volt tervezve. Az olaszországi nem számitott vereség hatása alatt a két ellenfél közösen arra kérte az alszövetséget, hogy engedje meg a mérkőzés elhalasztá-

sát. Ezzel a beogradi elsőség kérdése átmenetileg halasztást szenved.

Az Achilles kerékpáregylet fénykép-felvételeket készít vezetőiről, versenyzőiről és tagjairól. Ezután is felszólítja azokat, akik a fényképezésre előjegyezték magukat, hogy vasárnap délelőtt 9 órakor jelenjenek meg a Maros vendéglőben.

A vasárnapi NAK—Radnicski mérkőzésre az OSKV és a Juda Makkabi állít hárbírókat.

Pályázati határidő november 14.

A vasárnapi mérkőzés eredménye:

NAK—Radnicski

Eredmény:

A pályázó neve és címe:

* A Nemzeti Színház műsora. Szombat: Szonjkin úr főnyereménye. Vasárnap d. u. 3 órakor: Lengyelvár. Este: A Gésák. Hétfőn: Marinka a táncosnő.

Szonykin úr főnyereménye (Juskievics 4 felvonásos tragikomédiája a noviszádi Nemzeti Színházban). A Nemzeti Színház drámai együttese csütörtökön este Juskievics négy felvonásos tragikomédiáját mutatta be kisszámú közönség, de nagy siker mellett. A darab egy főnyereményt nyert kishivalnok történetét viszi színpadra eléggé szellemesen. Szonykin szerepét a beogradi színház tagja, Risztics alakította kitűnően, feleségét Petrovicsné játszotta tökéletes beleéléssel, nagyon jó volt Gec és Lazarevics is.

— Változás a kamenicai helyihajó menetrendjében. Az S. H. S. hajózási szindikátus Noviszád—Kamenica között közlekedő helyihajójának menetrendje november 15.-től kezdve a következő: Kamenicáról indul 5.45, 7.15, 10, 11.30, 14, 16 és 18 órakor Noviszádról indul 6.30, 9, 11, 13, 15, 17 és 19 órakor.

§ Bordatörésért egy évi börtönre ítélték a begecsi rendőrőrmestert. A noviszádi büntetőtörvényszék tegnap tárgyalta Mutibarics Gyura 30 éves begecsi rendőrőrmester Petrov Vljako 25 éves begecsi rendőr és Sztakics Lázár 36 éves begecsi asztalos ügyét. Az ügyészség jással vádolta Mutibarics Gyura rendőrőrmestert, hogy az év február 9.-én, hétfőn Petrov Vljako rendőrrel együtt megtámadta Sztakics Lázárt. E napon ugyanis a választási harc hevében Sztakics Lázár aki nem volt radikális, vitakozott néhány tüntető radikálissal ez nem tetszett Mutibaricsnak és ezért puskatussal Sztakicsra támadt mire ez bicskát rántott és az őrmesterre akart támadni, ebben azonban megakadályozta Petrov rendőr bajonettel Sztakics karjába szúrva. Mutibarics ezután még tovább ütötte Sztakicsot a puskatussal úgy, hogy egy bordája betört. A tegnapi tárgyaláson a brutális rendőrőrmestert egy évi börtönre ítélte a törvényszék, Petrovot és Sztakicsot pedig felmentette.

§ Száz napi elzárás. Vucsetin Jovan goszpozgyincei vendéglőst a pénzügyi hatóságok, a pénzügyi törvénybe ütköző kihágás

miatt 800 dinár pénzbírságra vagy 100 napi elzárásra ítélte. Miután a pénzbírságot nem tudta lefizetni, ma az ügyészségi fogházba kísérték büntetésének kitöltése végett.

§ Hamis bélyegzővel látta el a korona bankjegyeket. A noviszádi törvényszék vádat emelt Vojnovics Vojislav 42 éves becsei lakos ellen, mert 1920-ban Pancsevon az ottani hagyatéki hivatal bélyegzőjét ütötte rá külföldről becsempészett osztrák-magyar bankjegyekre.

§ Bonbontolvaj orosz emigránsok. A noviszádi törvényszék vádat emelt Hohlacsov György 27 éves orosz emigráns, joghallgató és Milcerov Fodor orosz emigráns vasuti hivatalnok ellen, mert 1923 novemberében feltörték a vasuton egy vagon és kivettek belőle 36 doboz bonbont, ami Ernst Béla tulajdona volt.

IDEGENFORGALOM ÉS UTAZÁS

P. J. Noviszád. Az utiköltség Triesztől Rómába Velence és Florenzen keresztül II. osztály gyorsvonat Lira 199.10, III. osztály 118.10. A távolság 768 km.

Üdülésre szoruló. A tátrai fürdőkkel és üdülőhelyekkel közvetlen vonatösszeköttetés Budapest—Kosicén (Kassán) át. Noviszádról ind. 11.20, Budapestre ér. 19.45-kor. Budapest ind. 22.20. Noviszád ind. 21.38, Budapest ér. 6.00 Budapest ind. 8.10. Budapest az érkezés és indulás a keleti pályaudvar.

P. Antal, Temerin. Szeged felé naponta csak egyszer van összeköttetés. Indulhat Noviszádról 9.15, Subotica ér. 12.15, Subotica ind. 14.10. Szeged ér. 18.16. Szegedről ind. 12.50, Subotica ér. 17.59. Subotica ind. 18.15, Noviszád ér. 21.30. A vámvizsgálat Horgoson történik. Szegeden a Tisza szállót ajánljuk. Villamos megállóhely a centrumban.

K. I. Subotica. A tátrai üdülőhelyekre való utazás esetén, amennyiben legalább 15 napig tartózkodik a cseh államvasutakon a vizsautazásnál 66 százalék metidjengedményt kap.

Kiránduló, Beocsin. A „Kumanovó” luxushajó hetenkint 2-szer közlekedik Dubrovnik és Trieszt között. A hajó a „Dubrovačka Parobrodaska Plovidba A. D.” Dubrovnik tulajdona. Fel van szerelve a legmodernebbül. Luxus kabinok. Rádiókoncert. (A menetidő Gruzsik mindössze 25 óra). A menetidő Trieszt—Gruzs között mindössze 25 óra.

S. S. Noviszád. Németországban vannak III. osztályú hálókocsik is. Azonban az u. n. Platzkarte-t nem adják ki többé. Triesztből Konstantinápolyba minden csütörtökön 16 órakor indul a „Lloyd Triestino” hajóstársaság „Lloyd Express” hajója.

Hirdetőkink figyelmébe!

Vasárnapi számunk részére hirdetéseket csak szombat délig, hétköznapokon pedig délután 5 óráig veszünk fel.

A „Délbácska” kiadóhivatala.

A DUNA VIZALLÁSA

November 1-én reggel	—	—	—	270
November 2-án	—	—	—	274
November 3-án	—	—	—	269
November 4-én	—	—	—	245
November 5-én	—	—	—	226
November 6-án	—	—	—	210
November 7-én	—	—	—	196
November 8-án	—	—	—	183
November 9-én	—	—	—	175
November 10-én	—	—	—	171
November 11-én	—	—	—	180
November 12-én	—	—	—	200
November 13-án	—	—	—	241

— **Dr. Rill Antal** karavukovoi orvos Somborba költözött. Rendeléseit november 1-én kezdte meg Dositej Obradovics ul. 13. szám alatt (Dr. Danninger-féle ház.)

A dinár árfolyamai

Bécs . . . 1255.— Prága . . . 59.97
Budapest . . . 1262.— Berlin . . . —

Nov. 13	Zürich zárlat	Beograd zárlat	Zagreb zárlat	Newyork zárlat
Beograd	9.215	—	—	177.25
Zürich	—	1089.—	1089.50	1928.—
Newyork	519.—	56.425	56.60	—
London	25.155	273.75	273.7/s	484.5/s
Páris	20.—	227.50	—	407.—
Milano	21.15	227.75	230.77	407.—
Prága	15.40	167.55	167.5/s	296.25
Berlin	—	1346.—	1344.50	2380.—
Budapest	72.80	—	—	14.—
Brüsszel	23.60	—	—	454.—
Bécs	—	795.50	780.30	14.1/s
Bukarest	2.45	26.30	—	47.—
Amsterdam	—	2275.—	—	4025.—
Szófia	—	—	—	—
Krisztiania	—	—	—	—
Szaloni	—	—	—	—
Stockholm	—	—	—	—

Beogradi tőzsde

1925 november 13, 5 óra

Bécs . . . 796.50 Prága . . . 167.60
Páris . . . 229.50 Zürich . . . 1089.—
Milano . . . 229.— London . . . 273.90
Newyork . . . 56.45 Budapest . . . —

Irányzat: mind áru, munka nélkül

Zagrebi tőzsde

1925 november 13, 5 óra

Bécs . . . 796.50 Prága . . . 167.60
Páris . . . 228.50 Zürich . . . 1089.50
Milano . . . 228.50 London . . . 274.90
Newyork . . . 56.45 Budapest . . . —

Irányzat: mind áru, csendes

Chicagoi terménytőzsde

1925 november 13, 10 óra

Buza

December . . . 154.5/s
május 1926 . . . 146.50
Julius . . . 130.—

Tengeri

December . . . 77.—
május 1926 . . . 80.—
Julius . . . 80.75

Irányzat: buza bizonytalan, tengeri szilárd (AVALA)

Novisadi terménytőzsde

1925 november 13. (Hivatalos jegyzések)

Tengeri

bácskai III-IV, Tisza rk. kötés 129.—, 1000 mm szerémi uj, dupl. kassa kötés 99.—, 500 mm szerémi uj, Szlovénia . . . kötés 107.50, 100 mm szerémi uj, Ausztria kötés 110.—, 600 mm szerémi III-IV, Duna rk. kötés 132.50, 4000 mm

Bab

bácskai fehér, 2-3% . . . kötés 185.—, 200 mm Irányzat: lanyha

Novisadi értéktőzsde

1925 november 13. (Hivatalos jegyzések)

Állami kölcsönkötvények

1921. évi 7 százalékos beruházási kölcsön, kereslet 75.—, kínálat 77.—, kötés —, 4 százalékos kölcsön Bosznia-Hercegovina agrárviszonyainak rendezésére kereslet —, kínálat —, kötés —.

Állami sorsjegyek

2 és fél százalékos állami hadikártérítési sorsjegy kereslet 314.—, kínálat 316.—, kötés —, 1888. évi nyeresémi sorsjegy (Dohány sorsjegy) kereslet —, kínálat —, 2 százalékos sorsjegykölcsön uj szelvényekkel kereslet —, kínálat —.

Részvények

Városi jódoszgyógyfürdő és ásványvíz részvénytársaság kereslet —, kínálat 75. Iparbank kereslet 135.—, kínálat 140.—, kötés 137.—.

Szerkesztésért felel: **TOMÁN SÁNDOR**

Kiadó: „DÉLBÁCSKA” lapkiadóvállalat

APRÓ HIRDETÉSEK

NŐI SZABÓ-SEGÉD
állást keres azonnali be-
lépésre. Cím a kiadóban.
2271-1-3

Egy **STAND** árúval
együtt (Férfi ingek) eladó.
Darányi-telep 10.
2289-1

ELADÓ a főtéren egy
STAND férfi ing és más
hasonló arukkal. Bővebbet:
Darányi-telep 110.,
II. csoport. 2285-1

EGY BUTOROZOTT
SZOBA 1-2 úriember re-
szére azonnal kiadó. Bő-
vebbet a kiadóban.

HIRDETÉSEK

Értesitem

a n. e. közönséget, ismerőseimet és jóbarataimat,
hogy Bana Jelásica (Mikes Kelemen) u. 6. sz. alatt

cipész-üzletet

nyitottam, ahol vállalom e szakmába vágó minden-
nemű férfi és női új cipők készítését a legizlesebb
kivitelben olcsó árakon. Fájós lábakra különös gond
fordítatik. Javítások gyorsan és olcsón készülnek.
Szíves partfogást ker

OLÁH ISTVÁN, cipész-mester.

Két kerékpár eladó

Vojvodjanska Trg. Agencija, Novi
Sad, Kralja Petra 29.
2290-1-3

MEGHIVÓ

a Novisadi Atletikai Klub 1925. november
hó 29-én, vasárnap d. e. fél 11 órakor a
Maros-vendéglőben tartandó

XV. évi rendes közgyűlésre.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó;
2. Titkári jelentés;
3. Pénztári jelentés;
4. Alapszabályok módosítása;
5. Régi tisztikar és választmány felmentése
és az új tisztikar és választmány meg-
választása;
6. Indítványok. **Választmány.**

Tudnivalók: Indítványok irásban 1925. novem-
ber 28-án déli 12 óráig a főtitkarhoz benyújtandók.
Később érkezett indítványok az alapszabályok 22.
§-a értelmében nem vetetnek be a tárgysorozatba.
Szavazati joguk az alapszabály 21. §-a értel-
mében csak azon egyesületi tagoknak van, akik
nincsenek tagdíjhátralékban.

Egy fiatal kifutófiu

ki a csomagoláshoz is ért, azonnal felvétetik.

„Kemikalija“

2292 Futoski put 27. szám. 1-1

Garantált tiszta fehér

kősó

és finoman őrölt kősó, vagononként és
kis tételekben azonnali szállításra kapható

Gausz János, Novisad

Futoški put 66. Telefon interurban 534.

*Akik rendkívül kedvező feltételek
mellett a könyvvitelt megakarják ta-
nálni, azok mielőbb jelentkezzenek.
Rövid idő alatt teljes kiképzést nyer-
nek. Érdeklődők forduljanak a ki-
adóhivatalhoz trg Oslobodjenja 3.*

818-0

Szombaton,
november
14-én

Malacz sült

Szücs Ferencz vendéglőjében, Kr. Matija ulica 16. szám

Kitünő bor!
Zene reggelig!

Komló termelők figyelmébe!

Elsőrendű, horganyozott

KOMLÓDRÓT

minden mennyiségben, raktárról a legolcsóbban szállít

KRAMER TESTVÉREK

Drótárugyár NOVISAD, Mali Liman.

Komló termelők figyelmébe!

FOJT kalapfestő-intézet

Női, férfi és gyermek-
kalapok alakítását vál-
talja az új formák szerint!
Festés minden színben
Új női és férfi kalapok

Novi Sad, Njegoševa u. 9.

Dijtalanul közvetítünk Önnek

tisztviselőt, segédet, soffórt,

vagy bármilyen alkalmazottat „Jugokommercia“
állasközvetítő, Parnogmlina ul. 10.

4 voltos

AKKUMULÁTORT

keresünk megvételre rádióhasz-
nálatra. Cím a kiadóhivatalban.

1-3

1 darab 110 H. P.

szívógázmotor,

1 darab 200 H. P.

szívógázmotor

üzem megnagyobbítás
miatt azonnal eladó.
Naponként üzemben
megtekinthető:

Concordia téglagyár

és villamossági r. t.

Carpinis, Timisoara mellett,
Románia.

2284-1-3

Ha állásra van szüksége,

forduljon „Jugokommercia“ állasközvetítőhöz, Par-
nogmlina ulica 10.

ÜZLETÁTHELYEZÉS

Alulírott tisztelettel értesitem nb. vevőimet
és rendelőimet, hogy

cipésműhelyemet

a Temerini utról a r. kath. hitközségi palota
(Kralja Petra ul. 30.) első emeletére, a volt
Trifkovics-féle orvosi rendelő helyiségeibe
helyeztem át.

Kitünő tisztelettel
Fehér István
cipésmester.

Alulírott tisztelettel értesitem nb. vevőimet
és rendelőimet, hogy

férfi-divatszalonomat

a Kralja Petra ul. 6. szám alól a r. kath.
hitközségi palota (Kralja Petra ul. 30.) első
emeletére a volt Trifkovics-féle orvosi ren-
delő helyiségeibe helyeztem át.

Kitünő tisztelettel
Fehér Pál
francia uri divatszabó.

MAKULATURA

kapható a „Délbácska“ kiadóhivatalában
Trg Oslobodjenja 3. szám, Wagner-palota